

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 2. 7. 2025

Správne konanie: 0077/SKO/2025 zo dňa 26. 2. 2025
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: Slovenská televízia a rozhlas
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 25. 6. 2025

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej, podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodla, že

A.

účastník správneho konania č. 0077/SKO/2025,

Slovenská televízia a rozhlas, so sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO 56 398 255,

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým,

že na programovej službe Rádio Slovensko odvysielal dňa 9. 12. 2024 o 18:00 hod. program *Rádiožurnál* a o 16:00 hod. odvysielal program *Správy*, a v rámci nich spravodajské príspevky s názvom „*Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa*“, ktoré obsahovali kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu bývalého riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre, Jaroslava Dóczyho, a to bez toho, aby príspevky obsahovali alebo sprostredkovali vyjadrenie alebo stanovisko bývalého riaditeľa divadla alebo iných zainteresovaných osôb, čím prišlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

B.

správne konanie č. 0077/SKO/2025 v časti príspevku s názvom „*Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa*“ odvysielaného dňa 9. 12. 2024 o 19:00 hod. na programovej službe Rádio Slovensko v rámci programu *Správy*, vedené voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas, podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb.

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania, začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 4. 8. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 14. 7. 2025

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 26. 2. 2025 prijala uznesenie o začatí správneho konania č. 0077/SKO/2025 voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas (ďalej aj „účastník konania“) vo veci možného porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 12. 2024 o 18:00 hod. odvysielal program *Rádiožurnál* a o 16:00 hod. a 19:00 hod. odvysielal program *Správy*, v ktorých mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programoch.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 11. 3. 2025, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0077/SKO/2025. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu sú dostatočné pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bola kópia záznamu vysielania programu *Správy* odvysielaného na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 12. 2024 v čase o cca 16:00 hod. a 19:00 hod., kópia záznamu vysielania programu *Rádiožurnál* odvysielaného na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 12. 2024 v čase o cca 18:00 hod. a prepis/popis skutkového stavu k správne konaniu.

Dňa 17. 3. 2025 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 26. 2. 2025 a uplynie dňa 26. 8. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 9. 12. 2024 a uplynie dňa 9. 6. 2026.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: Správy Slovenského rozhlasu
Deň vysielania: 9. a 10. 12. 2024
Čas vysielania: 16:00 hod.; 18:00 hod.; 19:00 hod.; 12:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu 9. 12. 2024 o:

- 16:00:00 – Zvučka - Správy Slovenského rozhlasu
- 16:00:15 – Prehľad správ
 - Členovia tripartity odmietajú návrh regulácie lobingu neziskových organizácií.
 - Prítomnosť Izraelských síl v nárazníkovom Sýrskom pásme je dočasné, tvrdí Izrael.
 - Zajtra bude zamračené aj s dažďom a snežením s teplotou do 6 stupňov.
- 16:00:32 – Zvukový predel
- 16:00:37 – Čítanie spravodajských tém a príspevkov
- 16:02:40 – Príspevok: Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa.

Moderátor: „Divadlo Andreja Bagara v Nitre bude mať nové vedenie. Jaroslava Dóczyho vymení na riaditeľskej stoličke Veronika Moravčíková, ktorú do pozície vybrala odborná porota. Voľbu dnes potvrdilo hlasovaním zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý je zriaďovateľom divadla. Pred samotným hlasovaním z radov divadelníkov zaznievali obavy o to, či k vymenovaniu novej riaditeľky dôjde. Divadelníci poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa, ktorý ich odmietol. Za novú riaditeľku prišli apelovať aj na rokovanie pred poslancov. Vedúci umeleckého súboru Peter Oszlák.“

Peter Oszlík: „Umelecký súbor aj celá divadelná obec kričí o záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Svedčí o tom viac ako 1100 podpisov širokej aj odbornej verejnosti a mnohé komentáre na našej verejnej výzve.“

Moderátor: „Poslancom sa pred hlasovaním prihovorila aj vybraná kandidátka Veronika Moravčíková.“

Veronika Moravčíková: „Každoročne klesá počet vlastných divadelných predstavení. Nehovorí sa o tom, ako alarmujúco klesá návštevnosť divadla, nehovorí sa o absencii divadelných ocenení a nehovorí sa ani o klesajúcich tržbách divadla z predaja vlastných vstupeniek, ktoré sa ale umelo navyšujú zvyšovaním ceny vstupeniek, až sa z divadla, ktoré tu malo byť pre všetkých, stáva nedostupný luxus. Toto sú podľa mňa závažné otázky, ktoré si vyžadujú kompetentné riešenia a tie som predložila v projekte riadenia Divadla Andreja Bagara.“

- 16:03:58 – Zvukový predel
- 16:04:00 – Počasie
- 16:04:23 – Zvukový predel
- 16:04:27 – Sponzorský odkaz
- 16:04:38 – Zvučka Zelená vlna
- 16:04:40 – Dopravné správy
- 16:05:25 – Zvučka Zelená vlna
- 16:05:31 – Sponzorský odkaz
- 16:05:42 – Zvučka Rádio Slovensko
- 16:05:47 – Poobedné vysielanie Rádia Slovensko
- 16:05:31 – Moderátorský vstup
- 16:06:13 – Hudobná vsuvka
- 16:05:31 – Moderátorský vstup
- 16:06:13 – Hudobná vsuvka
- 16:05:31 – Moderátorský vstup
- 16:06:13 – Hudobná vsuvka
- 16:09:45 – Moderátorský vstup
- 16:14:04 – Hudobná vsuvka
- 16:17:44 – Moderátorský vstup
- 16:18:02 – Zvučka Zelená vlna
- 16:18:05 – Dopravné správy
- 16:18:38 – Hudobná vsuvka
- 16:21:08 – Moderátorský vstup
- 16:23:21 – Sponzorský odkaz
- 16:23:31 – Hudobná vsuvka
- 16:26:40 – Upútavka na program *Nočná pyramída*
- 16:27:09 – Zvučka - Rádio Slovensko Slovensku
- 16:27:47 – Sponzorský odkaz a blok reklamných spotov
- 16:29:10 – Krátke správy – *príspevok o menovaní riaditeľa divadla sme nezaznamenali*
- 16:30:38 – Sponzorský odkaz
- 16:30:47 – Zvučka Zelená vlna
- 16:30:50 – Dopravné správy
- 16:32:15 – Sponzorský odkaz
- 16:32:23 – Moderátorský vstup
- 16:32:57 – Hudobná vsuvka
- 16:36:53 – Moderátorský vstup
- 16:39:30 – Hudobná vsuvka
- 16:43:34 – Moderátorský vstup
- 16:44:01 – Zvučka Zelená vlna

- 16:44:02 – Dopravné správy
- 16:44:48 – Hudobná vsuvka
- 16:49:02 – Moderátorský vstup
- 16:51:49 – Hudobná vsuvka
- 16:54:35 – Hudobná vsuvka
- 16:57:21 – Upútavky na programy
- 16:58:07 – Sponzorské odkazy a blok reklamných spotov
- 16:59:45 – Zvučka *Správy*
- 17:00:04 – Koniec záznamu

časový kód záznamu 9. 12. 2024 o:

- 18:00:00 – Zvučka - *Rádiožurnál*
- 18:00:22 – Prehľad správ
 - *Poslanci diskutujú o vrátenej novele infozákona, či prelomia veto prezidenta zatiaľ nie je jasné.*
 - *V Sýrii sa zrejme schýľuje k boju islamistických skupín o moc. V Nemecku diskutujú čo s ľuďmi, ktorým dočasne poskytli ochranu pred vojnou.*
 - *Zajtra bude zamračené aj s dažďom a snežením s teplotou do 6 stupňov.*
- 18:00:52 – Zvukový predel
- 18:00:55 – Čítanie spravodajských tém a príspevkov
- 18:08:24 – Príspevok - Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa

Moderátor: „Divadlo Andreja Bagara v Nitre bude mať nové vedenie. Jaroslava Dóczyho vymení na riaditeľskej stoličke Veronika Moravčíková, ktorú do pozície vybrala odborná porota. Voľbu dnes potvrdilo hlasovaním zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý je zriaďovateľom divadla. Pred samotným hlasovaním z radov divadelníkov zaznievali obavy o to, či k vymenovaniu novej riaditeľky dôjde. Divadelníci poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa, ktorý ich odmietol. Za novú riaditeľku prišli apelovať aj na rokovanie pred poslancov. Vedúci umeleckého súboru Peter Oszlík.“

Peter Oszlík: „Umelecký súbor aj celá divadelná obec kričí o záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Svedčí o tom viac ako 1100 podpisov širokej aj odbornej verejnosti a mnohé komentáre na našej verejnej výzve.“

Moderátor: „Poslancom sa pred hlasovaním prihovorila aj vybraná kandidátka Veronika Moravčíková.“

Veronika Moravčíková: „Každoročne klesá počet vlastných divadelných predstavení. Nehovorí sa o tom, ako alarmujúco klesá návštevnosť divadla, nehovorí sa o absencii divadelných ocenení a nehovorí sa ani o klesajúcich tržbách divadla z predaja vlastných vstupeniek, ktoré sa ale umelo navyšujú zvyšovaním ceny vstupeniek, až sa z divadla, ktoré tu malo byť pre všetkých, stáva nedostupný luxus. Toto sú podľa mňa závažné otázky.“

- 18:09:37 – Zvukový predel
- 18:09:41 – Situácia v Sýrii zostáva neprehľadná
- 18:13:46 – Zvukový predel
- 18:13:48 – Prehľad ďalších spravodajských tém
- 18:28:18 – Koniec programu *Rádiožurnál*
- 18:28:23 – Zvučka Zelená vlna
- 18:28:26 – Dopravné správy
- 18:29:12 – Zvučka Zelená vlna
- 18:29:18 – Upútavka na program *Nočná pyramída*

- 18:29:47 – Reklama
- 18:31:11 – Zvučka programu *K veci*
- 18:31:19 – Program *K veci*
- 18:41:34 – Koniec programu *K veci*
- 18:41:37 – Zvučka programu *Športžurnál*
- 18:41:40 – Program *Športžurnál*
- 18:59:03 – Koniec programu *Športžurnál*
- 18:59:07 – Upútavka na program *Kontakty*
- 16:59:40 – Zvučka programu *Správy*
- 19:00:04 – Koniec záznamu

časový kód záznamu 9. 12. 2024 o:

- 19:00:00 – Zvučka *Správy*
- 19:00:15 – Prehľad správ
 - *Poslanci ukončili dnešné rokovanie skôr, niektoré body presunuli na február. Pokračujú zajtra ráno.*
 - *Holandské stíhačky F-35 zasahovali proti 3 ruským lietadlám nad Baltským morom.*
 - *Zajtra dážď, mrholenie, alebo dážď so snehom, aj sneženie. Teplota cez deň – 1 až + 6, v noci +3 až -2 stupne, pri správach vás víta Iveta Michalíková.*
- 19:00:30 – Zvukový predel
- 19:00:35 – Čítanie spravodajských tém a príspevkov
- 19:01:16 – Príspevok: Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa.

Moderátor: „Divadlo Andreja Bagara v Nitre bude mať nové vedenie. Jaroslava Dóczyho vymení na riaditeľskej stoličke Veronika Moravčíková, ktorú do pozície vybrala odborná porota. Voľbu dnes potvrdilo hlasovaním zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý je zriaďovateľom divadla. Pred samotným hlasovaním z radov divadelníkov zaznievali obavy o to, či sa vymenovanie novej riaditeľky uskutoční. Divadelníci poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa, ktorý ich odmietol. Za novú riaditeľku prišli apelovať aj na rokovanie pred poslancov. Vedúci umeleckého súboru Peter Oszlík.“

Peter Oszlík: „Umelecký súbor aj celá divadelná obec kričí o záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Svedčí o tom viac ako 1100 podpisov širokej aj odbornej verejnosti a mnohé komentáre na našej verejnej výzve.“

- 19:02:01 – Spravodajské témy: Holandské stíhačky F-35 zasahovali proti 3 ruským lietadlám
- 19:02:52 – Čítanie ďalších spravodajských tém a príspevkov
- 19:03:45 – Zvukový predel
- 19:03:46 – Správy o počasi
- 19:04:14 – Zvukový predel
- 19:04:17 – Zvučka *Zelená vlna*
- 19:04:20 – Dopravné správy
- 19:04:50 – Zvučka *Zelená vlna*
- 19:04:57 – Zvučka programu *Svet hudby*
- 19:05:08 – Program *Svet hudby*
- 19:05:31 – Moderátorský vstup
- 19:58:11 – Upútavka programu *Zelená vlna*
- 19:58:26 – Upútavka programu *Čo ja viem*
- 19:58:54 – Upútavka programu *Kontakty*
- 19:59:26 – Reklama
- 19:59:45 – Zvučka programu *Správy*
- 20:00:03 – Koniec záznamu

časový kód záznamu 10. 12. 2024 o:

- 12:00:00 – Zvučka - *Rádiožurnál*
- 12:00:19 – Prehľad správ
 - *Koalícia sa stále nedohodla na niektorých zákonoch preto ich opäť odsúva na ďalšiu schôdzu.*
 - *Na najvyššom správnom súde sa začal ďalší disciplinárny proces so sudcom Jurajom Klimantom. Minister spravodlivosti ho chce zbaviť talára.*
 - *Po Nemecku pozastavili posudzovanie žiadostí o azyl pre Sýrčanov ďalšie krajiny. Rakúsko pripravuje program ich návratu.*
- 12:00:51 – Zvukový predel
- 12:00:53 – Koalícia opäť odsúva niektoré body z rokovania parlamentu.
- 12:03:32 – Na najvyššom správnom súde sa začal ďalší disciplinárny proces.
- 12:05:15 – Zvukový predel
- 12:05:18 – Stručne z domova
- 12:07:20 – Zvukový predel
- 12:07:22 – Prehľad ďalších spravodajských tém
- 12:20:29 – Zvučka *Rádiožurnál Šport*
- 12:20:32 – Športové spravodajstvo
- 12:24:04 – Zvukový predel – *Rádiožurnál*
- 12:24:04 – Záverečný prehľad správ
- 12:24:48 – Zvukový predel
- 12:24:49 – Počasie
- 12:25:30 – Zvučka programu *Rádiožurnál*
- 12:25:35 – Sponzorský odkaz
- 12:25:45 – Zvučka programu *Zelená vlna*
- 12:25:48 – Dopravné správy
- 12:26:50 – Sponzorský odkaz
- 12:27:00 – Hudobná vsuvka
- 12:29:30 – Reklama
- 12:30:05 – Zvučka programu *Z prvej ruky*
- 12:30:16 – Relácia *Z prvej ruky*
- 12:56:15 – Koniec relácie *Z prvej ruky*
- 12:56:16 – Hudobná vsuvka
- 12:58:12 – Reklama
- 12:59:45 – Zvučka *Správy*
- 13:00:04 – Koniec záznamu

* * *

Podľa § 25 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

- a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,
- b) zabezpečiť **objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov** a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Dňa 9. 12. 2024 bol na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko o cca 18:00 hod. odvysielaný program *Rádiožurnál* a o cca 16:00 hod. a 19:00 hod. bol odvysielaný program *Správy*. V rámci oboch programov boli odvysielané príspevky s názvom „*Divadlo Andreja Bagra má nového riaditeľa*“.

Príspevky informovali o zmene vedenia v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Jaroslava Dóczyho, vtedy súčasného riaditeľa, nahradila Veronika Moravčíková, ktorú do tejto pozície vybrala odborná porota. Pred hlasovaním divadelníci vyjadrili obavy, že k zmene vedenia nemusí dôjsť, pričom poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa. Okrem iného bolo v rámci posudzovaných príspevkov sprostredkované vyjadrenie novozvolenej riaditeľky divadla Veroniky Moravčíkovej, v rámci ktorého poukázala na klesajúci počet vlastných predstavení divadla, jeho nízku návštevnosť, absenciu ocenení a znižujúce sa tržby, ktoré sa snažia kompenzovať zvýšením cien vstupeniek.

Rada začala správne konanie č. 0077/SKO/2027 z dôvodu možnosti porušenia povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a to vzhľadom na to, že v predmetných príspevkoch boli odvysielané negatívne a kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu bývalého riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre, Jaroslava Dóczyho, pričom moderátor nijako nezareagoval na prezentované vyjadrenia respondentov v príspevkoch. Ku prezentovaným negatívnym a kriticky vyznievajúcim vyjadreniam a názorom respondentov v príspevkoch neodznali v dostatočnej miere iné relevantné názorové východiská a relevantné protiargumenty a moderátor tieto vyjadrenia dostatočným spôsobom nevyvažoval a v dostatočnej miere nekládol kritické, resp. doplňujúce otázky. Súčasne v predmetných príspevkoch nebolo nijako sprostredkované stanovisko bývalého riaditeľa divadla alebo iných zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany ohľadne pôsobenia bývalého riaditeľa, ktoré by tak mohli vyvažovať vyššie uvedené kriticky ladené tvrdenia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti podľa Rady vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Predmetom posudzovania v tomto správnom konaní je otázka, či odvysielaním posudzovaných spravodajských príspevkov o personálnej zmene vo vedení Divadla Andreja Bagara v Nitre, ktoré obsahovali negatívne a kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu bývalého riaditeľa divadla Jaroslava Dóczyho, a to bez odvysielania jeho vyjadrenia alebo vyjadrenia zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany, prišlo k nezabezpečeniu objektivnosti a nestrannosti spravodajských programov.

* * *

Účastník konania vo svojom vyjadrení zdôrazňuje, že povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov sa vzťahuje na program ako celok a nie len na jeho určitú časť. Účastník konania má za to, že posudzovanie jednotlivých, vyňatých a z kontextu vytrhnutých výrokov či vyjadrení aj v zmysle ustálenej judikatúry nemôže byť predmetom posudzovania porušenia povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu, pričom účastník konania odkazuje na bod 81. odôvodnenia rozsudku Správneho súdu zo dňa 12. 3. 2024, sp. zn. BA-6S/49/2018.

Ďalej účastník konania uvádza, že v prípade vyjadrení Veroniky Moravčíkovej išlo o subjektívne, kritické vyjadrenia k stavu a aktuálnej situácii Divadla Andreja Bagara v Nitre, ktorá v čase voľby novej riaditeľky predstavovala aktuálnu tému verejného záujmu, ktorá rezonovala naprieč celou spoločnosťou. Uvádza, že vyjadrenia novozvolenej riaditeľky možno považovať za relevantné, pretože ide o odborníčku dlhodobo pôsobiacu v oblasti kultúry, je autorkou viacerých publikácií z oblasti mediálnej kultúry, literatúry pre deti a mládež a pod.

Pokiaľ ide o kritiku verejnej záležitosti, účastník konania uvádza, že ak je vykonávaná verejne pôsobiacimi osobami, takáto kritika je vyjadrením základného demokratického princípu právneho štátu, čo ju robí nie len dovolenou, ale aj potrebnou. V tejto súvislosti účastník konania odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 23. 2. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2230/2010.

Ďalej účastník konania poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. 2. 2019, sp. zn. IV. ÚS 36/2018. Svoje tvrdenia podporuje ďalej rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 8. 10. 2010, sp. zn. 3 Sžo 200/2010.

Vo vzťahu k hodnoteniu samotného programu správnym orgánom účastník konania uvádza, že regulátor nemá právomoc vstupovať priamo do dramaturgie odvysielaných programov a neprináleží mu hodnotiť, resp. určovať, aké informácie by mali či nemali byť súčasťou odvysielaného programu a komu by vysielateľ mal alebo nemal poskytnúť priestor na vyjadrenie. V tejto súvislosti sa odvoláva na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo dňa 5. 5. 2010, sp. zn. 7 As 23/2010.

Účastník konania preto v súlade s vyššie uvedeným namieta, že v oznámení o začatí správneho konania, ktoré mu Rada doručila, uviedla, cit.: „V príspevku bol okrem iného sprostredkovaný názor novozvolenej riaditeľky divadla Veroniky Moravčíkovej, ktorá poukázala na údajné nedostatky v riadení divadla v predchádzajúcom období, avšak nebolo nijako sprostredkované stanovisko bývalého riaditeľa alebo iných zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany....“. Účastník konania má za to, že Rada priamo zasahovala do obsahu predmetných spravodajských príspevkov tým, že špecificky uviedla, vyjadrenia ktorých osôb mali v príspevkoch odznieť, čím prekročila svoju právomoc.

Ďalej účastník konania vo svojom vyjadrení uvádza, že požiadavku vyváženosti programov, ktorá vyplýva z požiadaviek objektivity a nestrannosti, nemožno uplatňovať mechanicky, ale takéto uplatnenie sa musí prispôbiť okolnostiam konkrétneho prípadu. Odkazuje pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 33/2013 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 307/2014.

Účastník konania na základe vyššie uvedeného konštatuje, že podstatou spravodajského príspevku nie je sprostredkovať za každú cenu protinázory na vyjadrenia oslovených osôb v danom príspevku, ale presne, jasne a zrozumiteľne sprostredkovať verejnosti tieto, hoci aj kritické vyjadrenia.

Ďalej sa účastník konania vo svojom vyjadrení zaoberá hodnotením pravdivosti vyjadrenia novozvolenej riaditeľky divadla, Veroniky Moravčíkovej, ktoré odznelo v posudzovaných spravodajských príspevkoch. Uvádza, že vyjadrenie Veroniky Moravčíkovej bolo kritické, avšak z objektívne overiteľných skutočností (odkazuje pritom na výročné správy Divadla Andreja Bagara v Nitre zverejnených na webovom sídle divadla¹) vyplýva, že šlo o pravdivé tvrdenia. Preto podľa účastníka konania nie je v súlade s požiadavkou objektívnosti spravodajského programu vyvažovať fakty akýmikoľvek argumentami či protinázormi.

V tejto súvislosti účastník konania poukazuje na článok Tomáša Svobody s názvom „Objektivní a vyvážené informace ve vysílání – racionální požadavek, či iluze?“² Z literatúry uvedenej účastníkom konania vyplýva, že požiadavka objektívnosti a vyváženosti spravodajských programov zahŕňa vecnosť, povinnosť verifikovať fakty (správnosť), uvádzať zdroje (transparentnosť), oddeliť komentár od správy a poskytnúť pluralitu relevantných pohľadov, pričom konečným cieľom je umožniť divákovi samostatne a informovane vyhodnotiť prezentované informácie. Podľa predmetného článku je objektívnosť úzko spojená s nezávislosťou, pričom požiadavka objektívnosti nie je naplnená v takých programoch či príspevkoch, kedy divák nemá inú možnosť ako dospieť k rovnakému názoru ako redakcia.

Účastník konania dodáva, že pravdivosť je rozmerom požiadavky objektivity a Rada uplatňujúca svoje dozorné právomoci má pravdivosť odvysielaných informácií skúmať. Preto účastník konania nesúhlasí so záverom Rady, ktorá vo svojom oznámení o začatí správneho konania postupovala tak, že túto

¹ <https://www.dab.sk/povinne-informacie>.

² chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclcfndmkaj/https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2023/5/02_Svoboda_393-414_5_2023.pdf, s. 394 – 414.

požiadavku vôbec neskúmala. Účastník konania je toho názoru, že ak Rada v rámci správneho konania neskúma pravdivosť odvysielaných informácií, nemôže správne posúdiť ani objektívnosť a nestrannosť spravodajských príspevkov.

V tejto súvislosti účastník konania odkazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 7 As 36/2012-24 týkajúci sa neexistencie nutnosti príspevku obsahovať všetky informácie pre overenie pravdivosti všetkých tvrdení, ktoré v ňom odznejú.

Účastník konania ďalej poukazuje na rozsudok Správneho súdu v Bratislave zo dňa 12. 4. 2024, č.k. BA-6S/49/2018-82 týkajúci sa rôznych aspektov povinnosti objektívnosti. V tejto súvislosti účastník konania ďalej poukazuje na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, obsiahnutý v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 (bod 76), podľa ktorého, rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov alebo jednej krátkej správy či jednej politicko-publicistickej diskusie.

S poukazom na uvedený právny názor ústavného súdu účastník konania konštatuje, že požiadavka na objektívne a nestranné informovanie v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. sa považuje za prípustné a zákonné obmedzenie slobody prejavu len za splnenia podmienky, že v danom konkrétnom prípade ide o obmedzenie, ktorým sa chránia práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť. Podľa účastníka konania z oznámenia o začatí správneho konania nie je zjavné, s ktorým z uvedených kvalifikovaných verejných záujmov by mala kolidovať účastníkom konania uplatnená sloboda prejavu. Podľa účastníka konania žiadna z odvysielaných informácií nie je v kolízii s niektorým z kvalifikovaných verejných záujmov, pre ktoré Rada môže obmedziť slobodu prejavu účastníka konania ako vysielateľa.

V tejto súvislosti je podľa názoru účastníka konania dôležité poukázať aj na rozsah slobody prejavu médií, vo vzťahu ku ktorej Správny súd v Bratislave v bode 63. odôvodnenia svojho rozsudku zo dňa 12. 3. 2024, sp. zn. BA-6S/49/2018 uvádza, že sloboda prejavu sa vzťahuje predovšetkým na sprostredkovávanie informácií, ako aj šírenie správ, myšlienok a názorov, ktoré sú nielen pozitívne či neutrálne, ale aj takých, ktoré nesú negatívnu konotáciu, urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát, politické elity alebo časť obyvateľstva.

S prihliadnutím na uvedený rozsudok správneho súdu účastník konania uvádza, že samotná skutočnosť, že vyjadrenie v sebe nesie negatívnu konotáciu, nezakladá možnosť obmedziť slobodu prejavu verejnoprávneho vysielateľa. Podľa názoru účastníka konania ani z hľadiska dodržania povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov, nie je možné limitovať kritické vyjadrenia oslovených osôb takým spôsobom, aby ku každému kritickému vyjadreniu odznel zároveň aj opozičný názor na danú tému.

Na základe uvedených skutočností má účastník konania za to, že odvysielaním predmetných programov nedošlo k porušeniu ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a preto navrhuje aby Rada správne konanie č. 0077/SKO/2025 zastavila, pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

* * *

Na úvod možno konštatovať, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je zabezpečenie možnosti pre recipientov (divákov, poslucháčov), aby si mohli slobodne vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých, resp. rôznorodých informácií.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

Podobne odborná literatúra z oblasti teórie mediálnej komunikácie uvádza: „Ústredným pojmom ve vzťahu ke kvalite informácií je patrne pojem objektivita, zejména ve vzťahu ke zpravodajství. (...) Hlavními rysy objektivit jsou: osvojení si pozice odstupu a neutrality ve vztahu k předmětu zpravodajství (tedy vylučování subjektivního pohledu či osobního zaujetí); absence stranění (to znamená nestavět se ve sporech na ničí stranu a zdržet se jakékoli předpojatosti); oddanost přesnosti a dalším kritériím pravdivosti (jako jsou relevance a úplnost); absence skrytých motivů nebo služby třetí straně.“ (McQuail, D.: Úvod do teorie masové komunikace. 4. vydanie. Praha: Portál, 2009, s. 210)

V predmetnom prípade je potrebné posúdiť, či boli v posudzovaných spravodajských programoch dodržané kritériá, resp. požiadavky **vyváženosti a rôznorodosti**.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžo 33/2013 z 3. 6. 2014 účelom ustanovenia o povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov „...je vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že **mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom**, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.“

Z rozhodovacej praxe súdov však tiež vyplýva, že požiadavky vyváženosti a rôznorodosti nemožno uplatňovať mechanicky, ale uplatnenie týchto požiadaviek sa vždy musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu, napr. téme programu alebo typu programu. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „**Pojmy objektivita a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.**“

Vzhľadom na absenciu ďalšej obdobnej judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať na rozsudky Najvyššieho správneho súdu ČR. Tieto interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektivity a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že ide o členský štát EU. V harmonizovaných oblastiach je judikatúra iných členských štátov EU použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

Podľa nálezu Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 4035/14 z 30. 1. 2018 „**Hodnocení relativně neurčitých pojmů objektivit a vyváženosti je přenecháno aplikační praxi, která by měla při jejich vymezení zohledňovat i poznatky relevantních vědních oborů, profesní etiky a podobně. ... Významným pro vyváženost sdělení je zastoupení jednotlivých zájmů, které se ve sdělení střetávají, podle jejich významu.**“

Vyváženosti spravodajstva sa venoval aj rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „**K pojmům zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických**

sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet. **Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat.** Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). **Nevyvážeností je pak skrytá forma stranickosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. Důraz na důsledné dodržování zásad objektivit a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických.** Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohrěškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivit a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci. (...) Vzhledem k tomu, že **zásada objektivit byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.**“.

Princíp, že v prípadoch kontroverzných politických tém alebo politických sporov by žiadna zo strán politického sporu nemala byť v spravodajskom programe znevýhodnená, možno zo zákonnej požiadavky objektivit, nestrannosti a vyváženosti vyvodit, avšak tento princíp je v niektorých právnych úpravách aj výslovne zakotvený. Napríklad podľa § 31 ods. 3 českého zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání „Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno **zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.**“.

Pre porovnanie možno uviesť aj **štandardy britského mediálneho regulátora Ofcom** (Vysielací kódex Ofcomu), ktoré sa týkajú „náležitej nestrannosti“ (*due impartiality*) spravodajských programov.³ Podľa pravidla 5.12 Vysielacieho kódexu Ofcomu „Pri zaoberaní sa záležitosťami závažných politických a priemyselných sporov a závažnými záležitosťami súvisiacimi s aktuálnou verejnou politikou musí byť zahrnutá a náležite zohľadnená primerane široká škála významných názorov [an appropriately wide range of significant views], a to v každom programe [in each programme] alebo v jasne prepojených a včas uvedených programoch [in clearly linked and timely programmes].“ Podľa pravidla 5.6 Vysielacieho kódexu Ofcomu „Vysielanie redakčne prepojených programov s rovnakou tematikou (v rámci série programov, v ktorej sa vysielateľ snaží dosiahnuť náležitú nestrannosť), by malo byť spravdivé divákovi jasne oznámené vo vysielaní.“ Podľa usmernenia 1.63 Vysielacieho kódexu Ofcomu „Pravidlo 5.12 jasne stanovuje, že ak ide o závažné politické alebo priemyselné spory a závažné otázky týkajúce sa aktuálnej verejnej politiky, potom, po prvé, vhodným spôsobom musí byť do programu zaradená široká škála významných názorov (alebo do jasne prepojených a včas uvedených programov) a po druhé, **takýmto názorom sa musí venovať náležitá pozornosť.**“ Podľa usmernenia 1.66 Vysielacieho kódexu Ofcomu „...ak alternatívne pohľady na tieto otázky nie sú rýchlo dostupné [not readily available], vysielatelia môžu zvážiť použitie jednej alebo viacerých redakčných techník uvedených v bode 1.22.“, pričom v bode 1.22 sa uvádza: „Medzi redakčné techniky na zachovanie náležitej nestrannosti by mohli patriť napríklad: - hľadanie alternatívnych pohľadov z rôznych zdrojov; - objektívne a kontextuálne zhrnutie alternatívnych pohľadov, napr. prostredníctvom respondentov vyjadrujúcich alternatívne pohľady; - primerane časté a zreteľné upozorňovanie na to, že vysielateľ hľadal alternatívne pohľady u konkrétnych jednotlivcov alebo organizácií; - a/alebo zabezpečenie, aby

³ Vid' 5. časť Vysielacieho kódexu Ofcomu - „Náležitá nestrannosť a náležitá presnosť“, dostupná na <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-five-due-impartiality-accuracy>.

názory vyjadrené v spravodajskom príspevku boli kriticky spochybnené moderátormi a reportérmi v rámci programov.“

Na základe vyššie uvedeného možno skonštatovať, že je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že **požiadavka vyváženosti spravodajstva neznamená „mechanickú“ vyváženosť**, v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore so všeobecne uznávanými hodnotami. Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McNair, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 72-73; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210).

Odborná literatúra k problému mechanickej vyváženosti uvádza: „...nestrannosť býva vykládána a uplatňovaná s odkazom na vytvárení „rovnováhy“ tím, že je poskytnut stejný čas opozičním politickým názorům. (...) To v praxi znamená, že pokud novinář použije jako zdroj politika z vládnoucí politické strany, pak je nezbytné citovat také zástupce opoziční strany, protože tímto novinář docílí nepředpojatého zpracování tématu. Podobně, pokud se novináři zabývají kontroverzním tématem, je obvyklé citovat alespoň dva protichůdné názory.“ (Wahl-Jorgensen et al., 2017, s. 785). Takový postup je ovšem problematický (...) Strany či názorové skupiny nemají vždy stejnou váhu a navíc na události je možné nahlížet z více než dvou stran. Takový postup v důsledku vytváří zpravodajství plné konfliktů a kontroverzí, a to i v situacích, „které jsou ve skutečnosti konsenzuální, jako například debaty vědců o změnách klimatu (...)“ (Wahl-Jorgensen et al., 2017, s. 785).“ (Křeček J. a kol.: Vyváženosť ve vysílání. Praha: Grada, 2022, s. 26 – 27). Odborná literatúra tiež uvádza: „...existuje také několik zásadních obtíží, které s sebou objektivita přináší. Naznačuje totiž ... že všechny náhledy na události si ve zpravodajství zasluhují stejné zastoupení, i když nám další hodnoty a selský rozum mohou naznačovat něco úplně odlišného.“ (McQuail, D.: Žurnalistika a společnost. Praha: Karolinum, 2016, s. 117) Odborná literatúra konkrétne uvádza: „...**bezduché prednesenie argumentov oboch strán je pri snahe o maximalizovanie objektivitu nielen neúčinné, ale je aj jej prekážkou. ...je absurdné navrhovať, ako to urobil jeden program BBC, že „by mohol existovať neutrálny postoj k vykorisťovaniu a rasizmu.“**“ (Boudana, S.: A Definition of Journalistic Objectivity as a Performance. Media, Culture & Society 33(3), 2011, s. 394).

Možno tiež v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať na to, že vyššie spomínaný Vysielací kódex Ofcomu uvádza, že „náležitá nestrannosť“ (*due impartiality*), ktorá musí byť dodržaná v spravodajských programoch, „**neznamená, že každému názoru musí byť venovaný rovnaký časový priestor alebo že každý argument a každý aspekt každého argumentu musí byť zastúpený.**“ Britský regulátor vo svojom kódexe uvádza, že prístup k „náležitej nestrannosti“ sa môže líšiť v závislosti od kontextu, povahy témy, typu programu a kanálu, pravdepodobného očakávania divákov atď. Kontext zahŕňa (okrem iného) stupeň ujmy, ktorú by mohlo spôsobiť zaradenie určitého druhu materiálu do programu, službu, v ktorej sa materiál vysiela, čas vysielenia, skutočnosť, aké ďalšie programy sú naplánované pred a po príslušnom programe, pravdepodobnú veľkosť a zloženie potenciálneho publika a pravdepodobné očakávania publika, rozsah, v akom je možné upozorniť potenciálnych divákov na povahu obsahu a účinok materiálu na divákov alebo poslucháčov, ktorí sa s ním môžu stretnúť nevedomky.⁴

⁴ Vid' 5. časť Vysielacieho kódexu Ofcomu („Náležitá nestrannosť a náležitá presnosť“) dostupná na <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-five-due-impartiality-accuracy>, s. 5.

Z vyššie uvedených východísk vyplýva, že mechanická vyváženosť pri informovaní o témach týkajúcich *aktuálnej verejnej politiky* nie je žiaduca. Odborná literatúra k tomu uvádza: „Vyloučiť je nutno mechanickou aplikaci vyváženosti a počítání konkrétního času věnovaného každé ze zainteresovaných stran, což judikatura přesvědčivě potvrzuje. Podobně na její chápání nahlíží také mediálně-vědný diskurz. Mít v každém zpravodajském či publicistickém pořadu zástupce všech parlamentních stran, přestože k tématu nemají co říci, nedává smysl a je to právě důsledek mechanistického přístupu.“ (Škop, M. – Waschková Císařová, L.: Objektivita a vyváženost v rozhlasovém a televizním vysílání: nepochopený mýtus rovnosti všech hlasů. Právník 5/2023, s. 392.)

Pri posudzovaní vyváženosti spravodajského programu je potrebné posúdiť aj otázku, či bol v programe daný priestor názorom, ktoré sú vo vzťahu ku konkrétnej téme programu významné a relevantné. Odborná literatúra k rozhodovaniu novinárov o tom, akým názorom alebo pohľadom dajú v spravodajstve priestor, uvádza: „*Nestrannost je do značnej miery způsob myslenia. Je to způsob myslenia, který: sa snaží hledat fakty a názory relevantné pre konkrétny príbeh, a to bez predsudkov alebo predpojatosti; zhromažďuje fakty a názory, ktoré účastníci příběhu považujú za důležité a relevantné; zvažuje a posudzuje tieto fakty a názory, aby bez zaujatosti alebo predsudkov dospěl k úsudku o tom, kde leží hlavní os [ťažisko, hlavná línia] diskusie a které sú důležité argumenty na tejto osi.*“ (Marsh, K.: Issues of Impartiality in News and Current Affairs – Some Practical Considerations, s. 219. In: Barkho, L.: From Theory to Practice. How to Assess and Apply Impartiality in News and Current Affairs. Intellect - The University of Chicago Press, 2013).

Z účelu požiadavky vyváženosti možno v špecifických okolnostiach predmetného prípadu vyvodiť, že **väčší dôraz na vyváženosť spravodajského programu musí byť uplatnený vtedy, keď má téma spravodajského príspevku výraznejší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky, a teda aj na fungovanie štátu.** To platí napríklad v prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, pretože názory divákov alebo poslucháčov na závažné politické spory sa následne odrážajú aj vo voľbách a formujú fungovanie a podobu štátu. V prípade, **ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, existuje verejný záujem na tom, aby si diváci mohli urobiť názor na základe pluralitných a rôznorodých informácií odvysielaných v tomto spravodajskom príspevku.** To znamená, že by sa z konkrétneho spravodajského príspevku diváci mali dozvedieť o významných a relevantných názoroch oboch alebo všetkých relevantných strán závažného politického sporu.

Rovnaký prístup pri posudzovaní vyváženosti spravodajského programu, resp. príspevku je potrebné uplatniť napríklad aj v prípade, ak je predmetom spravodajského príspevku **závažná záležitosť súvisiaca s aktuálnou verejnou politikou, resp. závažný spor týkajúci sa verejnej politiky, pričom nejde iba o stranícku politiku a politický zápas medzi politickými stranami, ale aj o politiku ponímanú v širokom zmysle ako správa vecí verejných (tzv. public policy).** Možno konštatovať, že v takom prípade tiež existuje verejný záujem na tom, aby si diváci mohli urobiť názor na základe pluralitných a rôznorodých informácií odvysielaných v tomto spravodajskom príspevku.

* * *

Posúdenie predmetných programov a aplikácia vyššie uvedených východísk na predmetný prípad:

Ako už bolo uvedené vyššie, dňa 9. 12. 2024 bol na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko o cca 18:00 hod. odvysielaný program *Rádiožurnál* a o cca 16:00 hod. a 19:00 hod. bol odvysielaný program *Správy*. V rámci oboch programov boli odvysielané príspevky s názvom „*Divadlo Andreja Bagra má nového riaditeľa*“.

V spravodajských príspevkoch odvysielaných dňa 9. 12. 2024 v rámci programu *Rádiožurnál* v čase o cca 18:00 hod. a programu *Správy* v čase o cca 16:00 hod. odznali mimo iného aj nasledovné vyjadrenia:

Moderátor: „Divadlo Andreja Bagara v Nitre bude mať nové vedenie. Jaroslava Dóczyho vymení na riaditeľskej stoličke Veronika Moravčíková, ktorú do pozície vybrala odborná porota. Voľbu dnes potvrdilo hlasovaním zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý je zriaďovateľom divadla. Pred samotným hlasovaním z radov divadelníkov zaznievali obavy o to, či sa vymenovanie novej riaditeľky uskutoční. Divadelníci poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa, ktorý ich odmietol. Za novú riaditeľku prišli apelovať aj na rokovanie pred poslancov. Vedúci umeleckého súboru Peter Oszlák.“

Peter Oszlák: „Umelecký súbor aj celá divadelná obec kričí o záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Svedčí o tom viac ako 1100 podpisov širokej aj odbornej verejnosti a mnohé komentáre na našej verejnej výzve.“

...

Veronika Moravčíková: „Každoročne klesá počet vlastných divadelných predstavení. Nehovorí sa o tom, ako alarmujúco klesá návštevnosť divadla, nehovorí sa o absencii divadelných ocenení a nehovorí sa ani o klesajúcich tržbách divadla z predaja vlastných vstupeniek, ktoré sa ale umelo navyšujú zvyšovaním ceny vstupeniek, až sa z divadla, ktoré tu malo byť pre všetkých, stáva nedostupný luxus. Toto sú podľa mňa závažné otázky, ktoré si vyžadujú kompetentné riešenia a tie som predložila v projekte riadenia Divadla Andreja Bagara.“

Ako bolo uvedené vyššie vo všeobecných východiskách, názorovú pluralitu a vyváženosť je potrebné zabezpečiť **najmä** v spravodajských programoch, resp. príspevkoch, ktorých predmetom je téma, ktorú možno považovať za záležitosť závažného politického sporu alebo za **závažnú záležitosť súvisiacu s aktuálnou verejnou politikou, resp. závažný spor týkajúci sa verejnej politiky, pričom nejde iba o stranícku politiku, ale ide o politiku ponímanú v širokom zmysle ako správa vecí verejných (tzv. public policy).**

Možno konštatovať, že posudzované spravodajské príspevky boli svojim obsahom zamerané na tému týkajúcu sa *aktuálnej verejnej politiky*, pretože Divadlo Andreja Bagara v Nitre je významná kultúrna inštitúcia financovaná z verejných zdrojov, pričom rozhodovanie o jej vedení patrí do pôsobnosti verejných orgánov, konkrétne zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja. Navyše, kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu bývalého vedenia divadla, týkajúce sa jeho hospodárenia, návštevnosti divadla či "nekalých praktík," otvára širšiu diskusiu o stave kultúrnej politiky a správy verejných inštitúcií. Zapojenie verejnosti do tejto diskusie, vrátane petície podpísanej viac ako 1 100 občanmi naznačuje, že predmetná problematika presahuje rámec internej záležitosti samotnej inštitúcie. Ide o otázku so spoločenským dosahom, ktorá má vplyv na kultúrnu politiku, správu verejných prostriedkov a fungovanie verejných inštitúcií. Tieto skutočnosti poukazujú na širší verejný záujem, čím sa táto téma stáva predmetom verejnej politiky.

Je možné stanoviť, že hlavná os argumentácie v rámci témy týkajúcej sa personálnej zmeny vo vedení Divadla Andreja Bagara v Nitre sa nachádza medzi divadelníkmi, predstaviteľmi umeleckého súboru a samotnou novozvolenou riaditeľkou divadla, teda zástancami tejto personálnej zmeny a bývalým riaditeľom divadla Jaroslavom Dóczym, resp. inými zainteresovanými osobami ako názorovej protistrany. V posudzovaných spravodajských príspevkoch však zazneli vyjadrenia iba jednej názorovej strany, a to kritikov bývalého vedenia.

Možno skonštatovať, že súčasťou "hlavnej línie" sporu týkajúceho sa verejnej politiky a dôležitými vyjadreniami uvedenými v rámci tejto línie boli negatívne a kriticky vyznievajúce vyjadrenia voči bývalému vedeniu divadla:

- v rámci vstupu moderátora, ktorý v úvode príspevku uviedol, cit.: „... Pred samotným hlasovaním z radov divadelníkov zaznievali obavy o to, či sa vymenovanie novej riaditeľky uskutoční. Divadelníci poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa, ktorý ich odmietol. Za novú riaditeľku prišli apelovať aj na rokovanie pred poslancov.“
- vedúceho umeleckého súboru Petra Oszlíka, cit.: „Umelecký súbor aj celá divadelná obec kričí o záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Svedčí o tom viac ako 1100 podpisov širokej aj odbornej verejnosti a mnohé komentáre na našej verejnej výzve.“
- novej riaditeľky divadla Veroniky Moravčíkovej, cit.: „Každoročne klesá počet vlastných divadelných predstavení. Nehovorí sa o tom, ako alarmujúco klesá návštevnosť divadla, nehovorí sa o absencii divadelných ocenení a nehovorí sa ani o klesajúcich tržbách divadla z predaja vlastných vstupeniek, ktoré sa ale umelo navyšujú zvyšovaním ceny vstupeniek, až sa z divadla, ktoré tu malo byť pre všetkých, stáva nedostupný luxus. Toto sú podľa mňa závažné otázky, ktoré si vyžadujú kompetentné riešenia a tie som predložila v projekte riadenia Divadla Andreja Bagara.“

Úlohou Rady v predmetnom správnom konaní je preto posúdiť, či skutočnosť, že v posudzovaných spravodajských príspevkoch boli odovysielané takéto kritické vyjadrenia, vyžadovala aj odovysielanie reakcie druhej strany sporu, a to v tých istých spravodajských príspevkoch.

V rámci rešpektovania redakčnej slobody vysielateľa zakotvenej v ustanovení § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. nie je v predmetnom prípade vhodné, aby Rada výslovne stanovovala, ktorému konkrétnemu politikovi, ktorej konkrétnej osobe, ktorej konkrétnej strane alebo inštitúcii bolo potrebné dať vo vysielaní priestor na vyjadrenie.

Možno však konštatovať, že stanovisko bývalého riaditeľa divadla Jaroslava Dóczyho, resp. iných zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany možno považovať za **relevantné, resp. významné vo vzťahu k obsahu príspevkov**, v rámci ktorých boli vyjadrené obavy divadelníkov ohľadom uskutočnenia voľby novej riaditeľky, pričom tí poukazovali na „nekalé praktiky“ vtedajšieho riaditeľa divadla Jaroslava Dóczyho, a tiež vyjadrené apely umeleckého súboru a divadelnej obce na záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla, a rovnako tak boli vyjadrené negatívne ukazovatele novozvolenou riaditeľkou (pokles vlastných predstavení, návštevnosti, tržieb, absencia ocenení, zvyšovanie cien vstupeniek), ktorá v tejto súvislosti dodala, že „ide o závažné otázky, ktoré si vyžadujú kompetentné riešenia“.

Stanovisko bývalého riaditeľa divadla alebo iných zainteresovaných osôb, ako názorovej protistrany ohľadne vedenia a pôsobenia bývalého riaditeľa, **je relevantným a významným názorom druhej strany sporu týkajúceho sa verejnej politiky**. Nejde teda o nedôležitý alebo irelevantný názor irelevantného aktéra. Odovysielanie alebo sprostredkovanie takéhoto stanoviska v predmetných spravodajských príspevkoch by teda nebolo zbytočným, mechanickým alebo neprimeraným uplatnením požiadavky vyváženosti spravodajských programov.

V zmysle vyššie uvedených východísk posudzovania vyváženosti programov preto možno konštatovať, že **vyjadrenie, resp. stanovisko** bývalého riaditeľa divadla alebo iných zainteresovaných osôb, **malo byť v spravodajských príspevkoch odovysielaných dňa 9. 12. 2024 v rámci programu Rádiožurnál v čase o cca 18:00 hod. a programu Správy v čase o cca 16:00 hod. obsiahnuté, resp. sprostredkované**. Ak nebolo možné zabezpečiť odovysielanie stanoviska niektorého z vyššie uvedených subjektov v čase vysielania predmetných spravodajských príspevkov, mal vysielateľ zabezpečiť vyváženosť spravodajských príspevkov iným spôsobom (použitím inej redakčnej techniky v rámci redakčnej slobody vysielateľa vyplývajúcej z § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.). Ako jeden z príkladov zabezpečenia vyváženosti príspevkov možno uviesť, že vysielateľ mohol stanovisko bývalého riaditeľa divadla alebo iných zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany **sprostredkovať iným spôsobom** (napr. zreprodukovaním alebo odcitovaním takéhoto stanoviska, ktoré bolo zverejnené v inom spravodajskom zdroji).

V tejto súvislosti Rada uvádza, že v posudzovaných príspevkoch sa moderátor vo svojom vstupe obmedzil na sprostredkovanie jediného vyjadrenia bývalého riaditeľa, a to v podobe tvrdenia, že obvinenia divadelníkov, ktoré sa týkali „nekalých praktík“, odmietol. Vyjadrenie Veroniky Moravčíkovej, ktorým poukázala na konkrétne negatívne vyznievajúce ukazovatele (pokles návštevnosti divadla, absencia ocenení, zvyšovanie cien vstupeniek a pod.), nebolo vyvážené odvysielaním alebo sprostredkovaním stanoviska bývalého riaditeľa alebo iných zainteresovaných osôb.

Novozvolená riaditeľka divadla, Veronika Moravčíková, vo svojom vyjadrení spomenula konkrétne závažné problémy, ktoré sa v kontexte témy, obsahu a spracovania posudzovaných príspevkov spájali so spôsobom vedenia divadla počas pôsobenia bývalého riaditeľa, medzi ktoré zaradila pokles návštevnosti, tržieb z predaja vstupeniek, nedostatok divadelných ocenení a umelé navyšovanie divadelných vstupeniek. Tieto tvrdenia boli v posudzovaných spravodajských príspevkoch predložené divákovi ako fakty, ktoré naznačujú neefektívne riadenie divadla v predchádzajúcich rokoch. Výpočet negatívnych ukazovateľov obsiahnutých vo vyjadrení novozvolenej riaditeľky divadla možno označiť za overiteľné fakty, avšak ako už bolo uvedené vyššie, v kontexte posudzovaných príspevkov toto vyjadrenie predstavovalo **hodnotenie existujúcich faktov**, ktoré naznačovali nekompetentné vedenie divadla bývalým riaditeľom.

Vyjadrenie, ktoré naznačuje, že ukazovatele ako napr. vyššie ceny vstupeniek alebo nižší počet predstavení svedčia o nekompetentnosti predošlého riadenia divadla je hodnotením, ktoré je založené na určitých subjektívnych predpokladoch. Takýto hodnotiaci úsudok nemusí nevyhnutne vyplývať priamo z faktov (vyššie uvedených ukazovateľov), pretože iná interpretácia týchto faktov je rovnako možná – napríklad, že zvýšenie cien môže byť spôsobené rastúcimi nákladmi a pokles predstavení môže byť výsledkom zamerania sa na kvalitnejšie, náročnejšie divadelné predstavenia.

Z účelu divadla a divadelného umenia vyplýva, že jediným cieľom divadla nemusí byť čo najviac predstavení za najnižšiu cenu lístkov. Umelecký cieľ môže byť zameraný na kvalitu, originalitu alebo umeleckú hodnotu predstavení, čo môže viesť k rozhodnutiu zvýšiť ceny vstupeniek a znížiť počet predstavení, čoho pozitívnym dôsledkom môže byť zvýšenie umeleckej úrovne a kvality divadelných predstavení. Tieto faktory je možné interpretovať rôznymi spôsobmi, v závislosti od hodnotového rámca, preto je možná aj iná relevantná argumentácia a interpretácia skutočnosti zdražovania lístkov, menšieho počtu predstavení atď. Preto odvysielané hodnotenie faktov zo strany Veroniky Moravčíkovej bolo potrebné vyvážiť hodnotením zo strany bývalého riaditeľa alebo iných zainteresovaných osôb, ktoré by mohli legitímne uviesť aj iné relevantné a logické hodnotenie týchto faktov.

Bývalý riaditeľ však nedostal priestor, aby sa vyjadril, vysvetlil alebo zaujal nejaké stanovisko k tomuto výpočtu negatívne vyznievajúcich ukazovateľov, ani takéto jeho stanovisko nebolo v rámci predmetných príspevkov nijako sprostredkované. Recipienti tak nedostali možnosť získať úplný obraz o tom, akým spôsobom bývalý riaditeľ hodnotí a dôvodí jednotlivé ukazovatele, na ktoré poukázala vo svojom vyjadrení novozvolená riaditeľka divadla Veronika Moravčíková.

V prípade spravodajského príspevku s názvom „*Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa*“ odvysielaného dňa 9. 12. 2024 o 19:00 hod. na programovej službe Rádio Slovensko v rámci programu *Správy* konštatujeme, že tento neobsahoval vyjadrenie novozvolenej riaditeľky divadla Veroniky Moravčíkovej. Posudzovaný príspevok tak neobsahoval konkrétne negatívne vyznievajúce ukazovatele (pokles návštevnosti, absencia ocenení, zvyšovanie cien vstupeniek a pod.), ktoré by bolo potrebné vyvážiť stanoviskom bývalého riaditeľa alebo iných zainteresovaných osôb. Súčasne Veronika Moravčíková predstavovala priameho konkurenta pre Jaroslava Dóczyho vo výberovom konaní. V prípadoch, kde sa dvaja alebo viac uchádzačov hlásia o rovnakú pozíciu, je zjavné, že každý z kandidátov vníma svoje vyjadrenia v rámci výberového konania ako súčasť svojej stratégie na získanie

podpory. Preto ak sa v diskusii objaví kritika zo strany jedného z kandidátov, je dôležité, aby bola vyvážená stanoviskom druhej strany, ktorá je priamym konkurentom.

Ako sme uviedli vyššie, predmetný spravodajský príspevok neobsahoval vyjadrenie Veroniky Moravčíkovej, bola však prítomná reakcia vedúceho umeleckého súboru Petra Oszlíka, ktorý sa vyjadroval k aktuálnej situácii v divadle. Peter Oszlík ako vedúci umeleckého súboru nepredstavoval kandidáta na pozíciu riaditeľa divadla a jeho stanovisko nie je preto možné považovať za konkurenčné. V jeho vyjadrení boli prezentované všeobecné obavy a apel na záchranu dobrého mena divadla, ktoré nezahŕňalo konkrétnu kritiku.

V prípade poukázania na nekalé praktiky v súvislosti s konaním bývalého riaditeľa, tieto neboli v rámci príspevku bližšie špecifikované. Z toho dôvodu stanovisko bývalého riaditeľa sprostredkované prostredníctvom moderátora, ktorým tieto nekalé praktiky odmietol, je v tomto kontexte adekvátne a zabezpečilo vyváženosť odvysielanej informácie.

* * *

Účastník konania doručil Rade svoje vyjadrenie k predmetu správneho konania dňa 17. 3. 2025. Rada k argumentácii účastníka konania uvádza nasledovné:

K vyjadreniu účastníka konania, ktorým namietal, že povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov sa vzťahuje na program ako celok a nie len na jeho určitú časť, uvádzame, že povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu sa vzťahuje na program ako celok, avšak z prepisu skutkového stavu aj zo záznamov programov vyplýva, že predmetný príspevok s názvom „Divadlo Andreja Bagara má nového riaditeľa“ bol jediným príspevkom v posudzovaných programoch (pričom v programe *Správy* bol odvysielaný 2x), ktorý sa týkal personálnych zmien vo vedení Divadla Andreja Bagara v Nitre. Z toho dôvodu je potrebné posudzovať, či bola zabezpečená objektivnosť a nestrannosť v rámci tohto príspevku. Nemožno súhlasiť s tým, že ide o posudzovanie „jednotlivých, vyňatých a z kontextu vytrhnutých výrokov či vyjadrení“, pretože Rada v rámci svojej kompetencie neposudzuje jednotlivé výroky či vyjadrenia, ale posudzuje iba to, či v primeranej miere v predmetnom spravodajskom programe, resp. spravodajskom príspevku boli odvysielané pluralitné informácie – konkrétne stanoviská oboch strán závažného politického sporu alebo závažného sporu o otázke verejnej politiky. Konštatovanie, že v programe odznali názory jednej strany sporu, nie je posudzovaním týchto vyjadrení, ale ide iba o zisťovanie predpokladu pre vznik povinnosti vysielateľa odvyselať aj stanovisko druhej strany sporu.

K argumentácii účastníka konania, že v prípade vyjadrení Veroniky Moravčíkovej „šlo o subjektívne, kritické vyjadrenia k stavu a aktuálnej situácii Divadla Andreja Bagara v Nitre, ktorá v čase voľby novej riaditeľky predstavovala aktuálnu tému verejného záujmu, ktorá rezonovala naprieč celou spoločnosťou.“ je potrebné skonštatovať, že uvedené neznamená, že v prípade závažného politického sporu alebo závažného sporu o otázke verejnej politiky nie je potrebné zabezpečiť pluralitu názorov v predmetnom programe, resp. príspevku. Rada plne uznáva, že kritické subjektívne názory, ktoré sú hodnotiacimi úsudkami, požívajú vysokú mieru slobody prejavu, avšak Rada v rámci posudzovania objektivnosti a nestrannosti programu neposudzuje opodstatnenosť alebo primeranosť týchto kritických vyjadrení, ani nerozhoduje o tom, či takéto kritické vyjadrenia mohli v programe odznieť, ale posudzuje iba to, či v programe bola zabezpečená názorová pluralita a či v ňom odznelo aj stanovisko druhej strany sporu.

Možno konštatovať, že podstatou a úlohou spravodajského príspevku nemusí byť sprostredkovať za každú cenu protinázory na vyjadrenia osôb oslovených v danom príspevku (a teda tzv. mechanické vyvažovanie), avšak napríklad v prípade závažného politického sporu alebo závažného sporu o otázke verejnej politiky by mali v programe, resp. v príspevku zaznieť stanoviská oboch strán sporu a žiadna

strana sporu by nemala byť zvýhodnená, resp. znevýhodnená tým, že v príspevku zaznie iba stanovisko jednej strany sporu.

V prípade tvrdenia účastníka konania, že Rada nemá právomoc vstupovať priamo do dramaturgie odvysielaných programov a neprináleží jej hodnotiť, resp. určovať, aké informácie by mali či nemali byť súčasťou odvysielaného programu a komu by vysielateľ mal alebo nemal poskytnúť priestor na vyjadrenie, uvádzame, že trvanie na tom, aby v spravodajskom programe odznelo stanovisko oboch strán závažného politického sporu alebo závažného sporu o otázke verejnej politiky, nepredstavuje nezákonný vstup do dramaturgie programu ani nezákonný zásah do redakčnej slobody. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“ Do redakčnej slobody vysielateľa teda možno zasiahnuť na základe zákona a v jeho medziach – a jedným z prípadov, kedy možno zasiahnuť do redakčnej slobody je aj zabezpečenie rešpektovania povinnosti objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Účastník konania ďalej vo svojom vyjadrení namieťa, že v oznámení o začatí správneho konania, ktoré mu Rada doručila, uviedla, cit.: „V príspevku bol okrem iného sprostredkovaný názor novozvolenej riaditeľky divadla Veroniky Moravčíkovej, ktorá poukázala na údajné nedostatky v riadení divadla v predchádzajúcom období, avšak nebolo nijako sprostredkované stanovisko bývalého riaditeľa alebo iných zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany...“. Účastník konania má za to, že Rada priamo zasahovala do obsahu predmetných spravodajských príspevkov tým, že špecificky uviedla, vyjadrenia ktorých osôb mali v príspevkoch odznieť, čím prekročila svoju právomoc.

Ak sa účastník konania odvoláva na znenie oznámenia o začatí predmetného správneho konania, je potrebné uviesť, že obsah oznámenia o začatí správneho konania vymedzuje iba možný obsah a rozsah porušenia zákona, ktorý sa v priebehu konania môže prehodnotiť, a záväzným rozhodnutím vymedzujúcim obsah povinnosti a jej porušenie, je až výrok rozhodnutia Rady. Napriek tomu sa Rada vo svojom oznámení o začatí správneho konania neobmedzila len na odvysielanie alebo sprostredkovanie stanoviska bývalého riaditeľa divadla Jaroslava Dóczyho ale uviedla, cit.: „nebolo nijako sprostredkované stanovisko bývalého riaditeľa divadla alebo iných zainteresovaných osôb ako názorovej protistrany ohľadne pôsobenia bývalého riaditeľa, ktoré by mohli tak vyvažovať kritické tvrdia na jeho adresu.“

Možno konštatovať, že požadovanie toho, aby v spravodajskom programe odznelo stanovisko oboch strán závažného politického sporu alebo závažného sporu o otázke verejnej politiky, a to **bez toho**, aby Rada určila, stanovisko ktorej konkrétnej osoby má byť prezentované, bez toho, aby Rada určila, aký obsah má mať toto stanovisko, a bez toho, aby Rada určila, akým spôsobom má byť toto stanovisko prezentované (napr. odvysielané alebo iným spôsobom sprostredkované), **nepredstavuje nezákonný zásah do dramaturgie programu ani nezákonný zásah do redakčnej slobody**.

Ďalej účastník konania vo svojom vyjadrení uvádza, že požiadavku vyváženosti programov, ktorá vyplýva z požiadaviek objektívnosti a nestrannosti, nemožno uplatňovať mechanicky, ale takéto uplatnenie sa musí prispôbiť okolnostiam konkrétneho prípadu. Odkazuje pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 33/2013 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 307/2014. Účastník konania ďalej konštatuje, že podstatou spravodajského príspevku nie je sprostredkovať za každú cenu protinázory na vyjadrenia oslovených osôb v danom príspevku, ale presne, jasne a zrozumiteľne sprostredkovať verejnosti tieto, hoci aj kritické vyjadrenia.

S odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 307/2014 Rada konštatuje, že z uvedeného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že účelom povinnosti objektívnosti nie je samoučelná a mechanická vyváženosť, ale ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR – t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti. Z účelu zákonnej povinnosti objektivity a z jej naviazanosti na vyššie

uvedené ústavné hodnoty vyplýva, že rozhodovacia činnosť Rady pri posudzovaní objektívnosti programov nemôže vychádzať iba z mechanickej aplikácie vyváženosti, ale musí dbať na ochranu všetkých týchto ústavných hodnôt súčasne. Týmito hodnotami, ktoré je Rada povinná pri svojom rozhodovaní chrániť, je teda nielen právo verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. právo verejnosti byť objektívne a nestranné informovaná o veciach verejného záujmu a spoločensky relevantných témach (ktoré možno podradiť pod „práva iných“ v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR), ale aj iné práva a slobody (napr. osobnostné práva – právo na ochranu dobrej povesti a právo na rešpektovanie súkromného života) a iné ústavné hodnoty ako bezpečnosť štátu (vrátane informačnej bezpečnosti štátu), verejný poriadok (napr. ochrana spoločenských skupín pred nenávisťnými prejavmi), verejné zdravie a mravnosť. Povinnosť vysielateľa chrániť aj tieto iné ústavné hodnoty má teda vplyv na to, aký spôsob a aká miera vyváženosti programu inými názormi alebo stanoviskami bude vyžadovaná pri posudzovaní konkrétneho programu.

Z vyššie uvedených princípov vyplýva, že **požiadavka vyváženosti** spravodajského programu alebo programu aktuálnej publicistiky **neznamená „mechanickú“ vyváženosť**, v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku **mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore s ústavnými alebo všeobecne uznávanými hodnotami**. Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na ústavné alebo všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McQuail, D.: Žurnalistika a spoločnosť. Praha: Karolinum, 2016, s. 117; Křeček J. a kol.: Vyváženost ve vysílání. Praha: Grada, 2022, s. 26–27; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210).

V rámci komparatívnej právnej argumentácie možno poukázať na štandardy britského mediálneho regulátora Ofcom (Vysielací kódex Ofcomu), ktoré sa týkajú „náležitej nestrannosti“ (*due impartiality*) spravodajských programov. Vysielací kódex Ofcomu uvádza, že „náležitá nestrannosť“ (*due impartiality*), ktorá musí byť dodržaná v spravodajských programoch, **„neznamená, že každému názoru musí byť venovaný rovnaký časový priestor alebo že každý argument a každý aspekt každého argumentu musí byť zastúpený.“** Britský regulátor vo svojom kódexe uvádza, že prístup k „náležitej nestrannosti“ sa môže líšiť v závislosti od kontextu, povahy témy, typu programu a kanálu, pravdepodobného očakávania divákov atď. Kontext zahŕňa (okrem iného) stupeň ujmy, ktorú by mohlo spôsobiť zaradenie určitého druhu materiálu do programu, službu, v ktorej sa materiál vysiela, čas vysiela, skutočnosť, aké ďalšie programy sú naplánované pred a po príslušnom programe, pravdepodobnú veľkosť a zloženie potenciálneho publika a pravdepodobné očakávania publika, rozsah, v akom je možné upozorniť potenciálnych divákov na povahu obsahu a účinok materiálu na divákov alebo poslucháčov, ktorí sa s ním môžu stretnúť nevedomky.⁵ Podľa usmernenia 1.42 Vysielacieho kódexu Ofcomu **„Zachovanie náležitej nestrannosti si nevyžaduje aby vysielateľ zaradil každý argument na určitú tému alebo aby v každom prípade poskytol priamo protichodný argument k argumentu prezentovanému v programe.“** Podľa usmernenia 1.43 Vysielacieho kódexu Ofcomu **„Aby sa zachovala náležitá nestrannosť, nie vždy je potrebné prezentovať opačný názor, ktorý je v rozpore s názormi väčšiny alebo v rozpore s preukázanou skutočnosťou. Či bola alebo nebola zachovaná náležitá nestrannosť, bude tiež závisieť od celého radu ďalších faktorov, ako sú: povaha programu, prezentácia argumentov programu; transparentnosť jeho agendy, publikum, ktorému je určený a očakávania divákov.“** Odborná literatúra k posudzovaniu „náležitej nestrannosti“ vo Veľkej Británii

⁵ Vid' 5. časť Vysielacieho kódexu Ofcomu („Náležitá nestrannosť a náležitá presnosť“) dostupná na <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-five-due-impartiality-accuracy>, s. 5.

uvádza: „Ve Velké Británii je princip náležitě nestrannosti (to znamená **stupně nestrannosti přiměřené danému problému**; nikdo by např. neočekával, že novinář bude nestranný při referování o sporu mezi ilegální Irskou republikánskou armádou (IRA) a britskou vládou, nebo mezi Pol Potem a jeho demokratickými kambodžskými odpůrci)...“ (McNair, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 73)

Vzhľadom na to, že názorovú pluralitu a vyváženosť je potrebné zabezpečiť najmä v spravodajských programoch, resp. príspevkoch, ktorých predmetom je téma, ktorú možno považovať za záležitosť závažného politického sporu alebo za závažnú záležitosť súvisiacu s aktuálnou verejnou politikou, a vzhľadom na negatívne a kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu bývalého riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre, Jaroslava Dóczyho odvysielané v predmetných spravodajských príspevkoch „*Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa*“, bolo stanovisko samotného bývalého riaditeľa alebo iných zainteresovaných osôb, **relevantným a významným názorom druhej strany** závažného sporu týkajúceho sa verejnej politiky a takéto stanovisko **nemožno považovať za nedôležitý alebo irelevantný názor irelevantného aktéra**. Odvysielanie alebo sprostredkovanie takéhoto stanoviska v predmetnom spravodajskom príspevku **by teda nebolo uplatnením mechanickej vyváženosti**.

Účastník konania sa ďalej vo svojom vyjadrení zaoberá hodnotením pravdivosti vyjadrenia Veroniky Moravčíkovej, ktoré odznelo v posudzovaných spravodajských príspevkoch. Uvádza, že vyjadrenie Veroniky Moravčíkovej bolo kritické, avšak z objektívne overiteľných skutočností (odkazuje na výročné správy Divadla Andreja Bagara v Nitre zverejnených na webovom sídle divadla⁶) vyplýva, že šlo o pravdivé tvrdenia. Preto podľa účastníka konania nie je v súlade s požiadavkou objektívnosti spravodajského programu vyvažovať fakty akýmikoľvek argumentami či protinázormi.

Účastník konania dodáva, že pravdivosť je rozmerom požiadavky objektívnosti a Rada uplatňujúca svoje dozorné právomoci má pravdivosť odvysielaných informácií skúmať. Preto účastník konania nesúhlasí so záverom Rady, ktorá vo svojom oznámení o začatí správneho konania postupovala tak, že túto požiadavku vôbec neskúmala. Účastník konania je toho názoru, že ak Rada v rámci správneho konania neskúma pravdivosť odvysielaných informácií, nemôže správne posúdiť ani objektívnosť a nestrannosť spravodajských príspevkov.

Rada v tejto súvislosti konštatuje, že je dôležité rozlišovať medzi zjavne pravdivými, všeobecne známymi a uznávanými faktami, ktoré nie je potrebné vyvažovať a medzi hodnotením týchto faktov, ktoré je potrebné vyvažovať, ak hodnotenie týchto faktov môže byť rôzne a ak sú legitímne ich rôzne interpretácie.

Z tohto dôvodu je pri odvysielaní vyjadrení majúcich skutkový základ dôležité prihliadať na samotnú tému spravodajského príspevku, jeho štruktúru, spracovanie a obsah. Témou posudzovaných príspevkov bola personálna zmena na poste riaditeľa Divadla Andreja Bagara v Nitre. Vyjadrenie novozvolenej riaditeľky divadla, ktorým poukázala mimo iného na klesajúci počet vlastných divadelných predstavení, návštevnosti divadla či ocenení možno síce overiť prostredníctvom výročných správ divadla, avšak toto bolo odvysielané v kontexte personálnej zmeny vo vedení divadla. Obsahom posudzovaných príspevkov nebolo odvysielanie objektívnych faktov za účelom informovania verejnosti o obsahu výročnej správy divadla a jej analýzy, ale vzhľadom na obsah a spracovanie posudzovaných príspevkov možno skonštatovať, že ich cieľom bolo sprostredkovať dianie okolo výmeny riaditeľa divadla, čomu nasvedčujú nasledovné vyjadrenia, cit.:

Moderátor: „*Divadlo Andreja Bagara v Nitre bude mať nové vedenie. Jaroslava Dóczyho vymení na riaditeľskej stoličke Veronika Moravčíková, ktorú do pozície vybrala odborná porota. Voľbu dnes potvrdilo hlasovaním zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý je zriaďovateľom divadla. Pred samotným hlasovaním z radov divadelníkov zaznievali obavy o to, či k vymenovaniu novej*

⁶ <https://www.dab.sk/povinne-informacie>.

riaditeľky dôjde. Divadelníci poukazovali na nekalé praktiky súčasného riaditeľa, ktorý ich odmietol. Za novú riaditeľku prišli apelovať aj na rokovanie pred poslancov. Vedúci umeleckého súboru Peter Oszlík.“

Peter Oszlík: „Umelecký súbor aj celá divadelná obec kričí o záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Svedčí o tom viac ako 1100 podpisov širokej aj odbornej verejnosti a mnohé komentáre na našej verejnej výzve.“

Na základe vyššie uvedeného Rada konštatuje, že predmetom príspevku bola zmena vo vedení divadla, nie analýza jeho hospodárenia či umeleckých výsledkov. V tejto súvislosti Rada nerozporuje skutočnosť, že vyjadrenie Veroniky Moravčíkovej má skutkový základ, avšak ich odvysielaním v kontexte obsahu a spracovania posudzovaných príspevkov nadobúdajú predovšetkým hodnotiaci charakter.

Moderátor uviedol predmetné príspevky informáciou, že Jaroslava Dóczyho vymení Veronika Moravčíková a zároveň pripomenul obavy divadelníkov z „nekalých praktík súčasného riaditeľa“. Vedúci umeleckého súboru hovorí o „záchrane dobrého mena“ a odvoláva sa na petíciu s 1 100 podpismi. Výpočet negatívne vyznievajúcich ukazovateľov (pokles vlastných predstavení, návštevnosti, tržieb, absencia ocenení) nasleduje priamo po apeli vedúceho umeleckého zboru na záchranu dobrého mena nitrianskeho divadla. Novozvolená riaditeľka pritom dodáva, že ide o „závažné otázky, ktoré si vyžadujú kompetentné riešenia“.

Vyššie uvedené vstupy moderátora a vedúceho umeleckého súboru Petra Oszlíka obsahovali kriticky vyznievajúce vyjadrenia a stanoviská, ktoré mali charakter apelov a výhrad voči bývalému vedeniu, a to najmä zo strany divadelníkov a kultúrnej obce. Posudzované príspevky tak prezentovali stanoviská len jednej názorovej skupiny. S prihliadnutím na uvedené nie je možné vyjadrenie Veroniky Moravčíkovej vytrhnúť z kontextu samotných príspevkov.

Ako už bolo vyššie uvedené, tvrdenia novozvolenej riaditeľky divadla s prihliadnutím na spôsob spracovania posudzovaných spravodajských príspevkov majú hodnotiaci charakter. V prípade, že v spravodajskom príspevku zazneli hodnotiace tvrdenia, ktoré v kontexte odvysielaných vstupov moderátora a vedúceho umeleckého súboru stotožňujú vyššie spomenuté ukazovatele s predchádzajúcim vedením divadla a ktoré implikujú, že ide o relevantné dôvody na personálnu zmenu, mal byť poskytnutý priestor na vyjadrenie aj názorom druhej strany sporu týkajúceho sa verejnej politiky. Takéto vyjadrenie by bolo vo vzťahu k téme príspevku významné a relevantné.

Rada má preto za to, že naplnenie objektívnosti a vyváženosti v prípade, kedy v príspevkoch odznelo hodnotenie faktov (ukazovateľov), ktoré bolo obsahovo spojené s pôsobením bývalého riaditeľa Jaroslava Dóczyho, nespočíva v mechanickom vyvážení skutkových tvrdení novej riaditeľky divadla ich vyvrátením, resp. popretím, ale v potrebe poskytnúť priestor druhej strane sporu, ktorá by mohla legitímne uviesť aj iné relevantné a logické hodnotenie týchto faktov a umožniť tak recipientom vytvoriť si vlastný názor na prezentovanú problematiku.

K argumentácii účastníka konania, kedy citoval nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, že občania, resp. recipienti informácií nie sú „šedá masa“, pretože existuje pluralita informačných zdrojov, možno podotknúť, že od roku 2014, kedy bol predmetný nález sp. zn. II. ÚS 307/2014 vydaný, sa vo svete objavili nové poznatky o tom, ako funguje utváranie názorov a ako fungujú algoritmy sociálnych sietí, z ktorých mnohí ľudia čerpajú väčšinu informácií o politickom a spoločenskom dianí (a prostredníctvom ktorých sú zdieľané a šírené aj informácie z „klasických“ médií). Tieto nové empirické poznatky do veľkej miery spochybňujú predpoklady o utváraní názorov, z ktorých vychádzal nález sp. zn. II. ÚS 307/2014. Z nových výskumov týkajúcich sa fungovania súčasných médií vyplýva, že názory jednotlivcov sú manipulovateľné algoritmi sociálnych sietí, ktoré ľuďom vopred vyberajú informácie podľa ich preferencií a uzatvárajú ich tak do informačných „bublín“, v ktorých sa

nestretávajú s rôznorodými názormi a informáciami, ktoré by spochybňovali alebo konfrontovali ich názory a podnecovali by ich k hľadaniu pravdy, ale stretávajú sa tam najmä s názormi a informáciami, ktoré zodpovedajú ich vopred vytvoreným predsudkom a postojom (tzv. echo chambers). Z nových poznatkov o fungovaní súčasných médií tiež vyplýva, že fungovanie ideálneho konceptu „voľného trhu myšlienok“, na ktorom by jednotlivé myšlienky mali navzájom súťažiť a kde by sa malo jasne ukázať, čo je pravda a čo je lož, a kde by ľudia mali jasne rozoznať pravdu od lži a pravda by mala nakoniec „zvíťaziť“, je v dôsledku pôsobenia algoritmov sociálnych sietí a rýchlosti šírenia nepravdivých informácií na sociálnych sieťach tiež spochybnené. Z nových poznatkov o utváraní názorov vyplýva, že pri utváraní názorov má veľký vplyv tzv. konfirmačné skreslenie (tzv. confirmation bias), čo znamená, že ľudia majú prirodzenú tendenciu vyhľadávať tie informácie, ktoré im potvrdzujú ich už vopred vytvorený postoj a predsudok, a majú tendenciu sa vyhýbať informáciám, ktoré by spochybňovali ich názore a postoje, aj keby tieto informácie boli pravdivé.⁷ V situácii, v ktorej pôsobia vyššie uvedené mechanizmy, má preto stále veľký význam dbať na to, aby bola objektivita, nestrannosť a vyváženosť zabezpečená v každom spravodajskom programe.

Účastník konania sa ďalej odvoláva na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, v ktorom súd uviedol, že *„rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov alebo jednej krátkej správy či jednej politicko-publicistickej diskusie.“*, v tejto súvislosti možno podotknúť, že tento nález sa týkal posudzovania objektivity a vyváženosti špecifického formátu **veľmi krátkych niekoľkosekundových správ v rozsahu niekoľkých viet** (tzv. flashových správ), a preto **závery tohto nálezu nemôžu byť úplne automaticky vzťahované a aplikované na všetky spravodajské žánre**, a teda aj na spravodajský príspevok v trvaní cca 1 minútu a 18 sekúnd (odvysielaný v rámci programu *Správy* o cca 16:00 hod.) a v trvaní cca 1 minútu a 13 sekúnd (odvysielaný v rámci programu *Rádiožurnál* o cca 18:00 hod.). Pri takejto **tzv. flashovej správe** možno zohľadniť krátkosť spravodajského príspevku, do ktorého z jeho povahy nemožno zahrnúť stanoviská všetkých dotknutých strán alebo všetkých strán sporu, avšak v prípade predmetného spravodajského príspevku *„Divadlo Andreja Bagara v Nitre má nového riaditeľa“* o takýto špecifický prípad nešlo. V prípade posudzovaného príspevku, ktorý trval 1 minútu a 18 sekúnd (odvysielaný v rámci programu *Správy* o cca 16:00 hod.) a 1 minútu a 13 sekúnd (odvysielaný v rámci programu *Rádiožurnál* o cca 18:00 hod.), **nemožno akceptovať argument, že predmetný príspevok bol príliš krátky na to, aby v ňom mohlo odznieť stanovisko oboch strán závažného politického sporu.**

Súčasne konštatujeme, že ak bol v rámci predmetných spravodajských príspevkov vytvorený priestor na odvysielanie vyjadrení viacerých respondentov – konkrétne vedúceho umeleckého súboru Petra Oszlíka a novozvolenej riaditeľky divadla Veroniky Moravčíkovej – účastník konania mal poskytnúť priestor na odvysielanie stanoviska aj druhej strane, teda bývalému riaditeľovi divadla, Jaroslavovi Dóczyemu, alebo inej zainteresovanej osobe. V takomto prípade nemožno akceptovať argumentáciu, že rozsah príspevku bol príliš krátky na sprostredkovanie vyjadrení oboch strán sporu. Práve naopak, ak sa účastník konania rozhodol do posudzovaných príspevkov zaradiť vyjadrenia viacerých osôb podporujúcich jednu stranu sporu, mal z hľadiska požiadavky objektivity a vyváženosti spravodajstva povinnosť zabezpečiť priestor na prezentáciu stanoviska aj druhej strany sporu.

Účastník konania cituje ďalej vyššie uvedený nález ústavného súdu, cit.: *„Zákonodarca požiadavkou objektivity a nestrannosti teda do istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov (porovnaj II. ÚS 647/2014). Cieľ obmedzenia možno nájsť v ochrane kvalifikovaných záujmov v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a zároveň implicitne aj v čl. 31, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických*

⁷ Napr. Nutil, P.: *Média, lži a príliš rýchly mozek. Průvodce postpravdivým světem*. Praha: Grada Publishing a.s., 2018; Wikfors, A.: *Alternatívne fakty. O poznání a jeho nepřítelích*. Bratislava: Ikar, 2021; Jurkovič, M. a kol.: *Prečo ľudia veria nezmyslom*. Bratislava: Premedia, 2019; Ariely, D.: *Nesmyslnost. Jak je možné, že racionálně uvažující lidé uvěří neracionálním „pravdám“?* Praha: Práh, s.r.o., 2024; Lombardi, C.: *The Illusion of the “Marketplace of Ideas” and the Right to Truth*. *American Affairs* 3(1), 2019, dostupné na <https://americanaffairsjournal.org/2019/02/the-illusion-of-a-marketplace-of-ideas-and-the-right-to-truth/>; *The Marketplace of Ideas is a Failed Market*, dostupné na <https://medium.com/@danmcgee/the-marketplace-of-ideas-is-a-failed-market-5d1a7c106fb8>

práv a slobôd (t. j. aj úprava slobody prejavu vysielateľov zákonom o vysielaní, pozn.) a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zákonodarca tak vytvoril diskrečný rámec (porov. bod 57), v ktorom sa pohybuje rada pre vysielanie, všeobecné súdy, ako aj ústavný súd. Iba ak sa neobjektívnosť a nestrannosť informovania dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, tak je možné intervenovať zo strany rady pre vysielanie za splnenia ústavných podmienok (pozri ďalej body 62 až 63) opodstatnená. Inak povedané, zákonne obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v dnešnej v dnešnej pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať striktnie v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní zo strany vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie."

...

„...účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru) a v istom zmysle implicitne s tým spojené napĺňanie požiadavky čl. 31 ústavy, a to v tom smere, že týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti (t. j. nezabezpečení viacerých alebo opozičných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému, pričom termíny „objektívnosť“ a „nestrannosť“ sú vzájomne podmienené, t. j. čím viac rôznorodých názorov (kladných, záporných, súhlasných a pod) na danú tému médium odprezentuje, tým objektívnejší obraz o téme médium recipientom poskytuje a zároveň nebude preferovaný niektorý názor na danú tému na úkor iných názorov) zároveň môžu, skúmajúc každý prípad jednotlivo, jeho konkrétnosti a s ohľadom na charakter šírenia a uvádzania jednostranných názorov, myšlienok a ideí, znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie zdravia a mravnosti.“

S poukazom na uvedený právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky účastník konania konštatuje, že požiadavka na objektívne a nestranné informovanie v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. sa považuje za prípustné a zákonné obmedzenie slobody prejavu len za splnenia podmienky, že v danom konkrétnom prípade ide o obmedzenie, ktorým sa chránia práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť. Podľa účastníka konania z oznámenia o začatí správneho konania nie je zrejmé, s ktorým z uvedených kvalifikovaných verejných záujmov by mala kolidovať účastníkom konania uplatnená sloboda prejavu. Podľa účastníka konania žiadna z odvysielaných informácií nie je v kolízii s niektorým z kvalifikovaných verejných záujmov, pre ktoré Rada môže obmedziť slobodu prejavu účastníka konania ako vysielateľa.

K tomuto vyjadreniu účastníka konania možno uviesť, že podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je možné obmedziť slobodu prejavu aj v prípade, ak „ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných“. V zmysle nižšie citovaných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva *NIT S.R.L. v. Moldavsko*, *ATV Zrt v. Maďarsko* a *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo*, opatrenia obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaujaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských

programoch sledujú legitímny cieľ „**ochrany práv iných**“. Na základe toho možno konštatovať, že Rada pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov sleduje legitímny ústavný cieľ „**ochrany práv iných**“.

Účastník konania vo svojom vyjadrení poukazuje aj na rozsah slobody prejavu médií, vo vzťahu ku ktorej Správny súd v Bratislave v bode 63. odôvodnenia svojho rozsudku zo dňa 12. 3. 2024, sp. zn. BA-6S/49/2018 uvádza, cit.: „*Sloboda prejavu prináleží aj médiám (napr. Nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 307/2014-45 zo dňa 18. 12. 2014). Tá sa vzťahuje predovšetkým na sprostredkovávanie informácií ako aj šírenie správ, myšlienok a názorov, ktoré sú nielen pozitívne či neutrálne, ale aj takých, ktoré nesú negatívnu konotáciu, urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát, politické elity alebo časť obyvateľstva, čo je dané požiadavkami pluralizmu, znášanlivosti, otvorenosti a permanentného diškurzu, bez ktorých nemožno hovoriť o demokratickej slobodnej spoločnosti.*“.

S prihladením na uvedený rozsudok správneho súdu účastník konania uvádza, že samotná skutočnosť, že vyjadrenie v sebe nesie negatívnu konotáciu, nezakladá možnosť obmedziť slobodu prejavu verejnoprávneho vysielateľa. Podľa názoru účastníka konania ani z hľadiska dodržania povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov nie je možné limitovať kritické vyjadrenia oslovených osôb takým spôsobom, aby ku každému kritickému vyjadreniu odznel zároveň aj opozičný názor na danú tému.

K uvedenému možno skonštatovať, že Rada v plnej miere uznáva, že kritické subjektívne názory, ktoré sú hodnotiacimi úsudkami, požívajú vysokú mieru slobody prejavu, avšak Rada v rámci posudzovania objektívnosti a nestrannosti programu neposudzuje opodstatnenosť alebo primeranosť týchto kritických vyjadrení, ani nerozhoduje o tom, či takéto kritické vyjadrenia mohli v programe odznieť, ale posudzuje iba to, či v programe bola zabezpečená názorová pluralita a či v ňom odznelo aj stanovisko druhej strany sporu. Možno znovu podotknúť, že úlohou spravodajského príspevku nemusí byť to, aby ku každému kritickému vyjadreniu „v každom prípade“ odznel zároveň aj opačný názor na danú tému, a je potrebné sa vyhnúť tzv. mechanickému vyvažovaniu, avšak napríklad v prípade závažného politického sporu alebo závažného sporu o otázke verejnej politiky by mali v programe, resp. v príspevku zaznieť stanoviská oboch strán sporu a žiadna strana sporu by nemala byť zvýhodnená, resp. znevýhodnená tým, že v príspevku zaznie iba stanovisko jednej strany sporu.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené východiská a závery možno konštatovať, že účastník konania odvysielaním programu *Rádiožurnál* na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 12. 2024 o 18:00 hod. a programu *Správy* na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 12. 2024 o 16:00 hod. porušil povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Zároveň konštatujeme, že odvysielaním programu *Správy* na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 12. 2024 o 19:00 hod. nedošlo k porušeniu zákonnej povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a preto navrhujeme správne konanie č. 0077/SKO/2025 v tejto časti podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. zastaviť.

* * *

K aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu:

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR „*Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.*“. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR „*Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným*

spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoleniacemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.“

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: *„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“* V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a vytvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci spravodajského programu a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou vytvoriť si na predmetnú tému alebo kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru *„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“* Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: *„Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej*

*spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“*

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Ako už bolo uvedené vyššie, Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu „*štát musí byť konečným garantom plurality*“. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „*verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine*“. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „*ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu... „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“*. Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola „*potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov*“, pričom „*cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1*“ Dohovoru a zásah tiež „*zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10*“ Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa „*bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaújaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných“*“. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu „*zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10*“ Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah predmetných programov a skutočnosť, že povinnosť odvysielania stanoviska oboch strán závažného sporu o otázke verejnej politiky v posudzovaných spravodajských príspevkoch nepredstavuje neprimeraný zásah do tvorby a vysielania spravodajstva, a vzhľadom na povahu sankcie, ktorou je upozornenie na porušenie zákona a ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania, je zásah do slobody prejavu účastníka konania proporcionálny a ústavný

prípustný. Sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona – je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií, ktoré je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných a ochranu verejného poriadku.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 264/2022 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

ZÁVER:

S poukazom na uvedené skutočnosti Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.